

In Walcheren adopteren bedrijven een beroepsgericht keuzevak

Een keuzevak kun je heel goed deels in de school zelf aanbieden en deels op een bedrijf laten uitvoeren. Dat gebeurt al op heel veel plekken in het land. Bij Sterk Techniekonderwijs Zeeland Walcheren (STOZ Walcheren) gaan ze nét een stap verder. Bedrijven van naam adopteren er een keuzevak en laten dit geheel op het bedrijf uitvoeren. Een van die gerenommeerde bedrijven is Damen Yachting.

Het idee voor deze adoptie is zo'n anderhalf jaar geleden ontstaan. Voor het werkbezoek van toenmalig minister Dennis Wiersma aan STOZ Walcheren wilde men een representatief bedrijf uitzoeken. Bert Kaan, docent PIE bij stedelijke scholengemeenschap Nehalennia, benaderde hiervoor Willem Bierens, Head of production van Damen Yachting, met wie hij eerder had samengewerkt. Bert: "Als STOZ zouden wij het een gaaf idee vinden als een bedrijf een keuzevak zou adopteren. Damen Yachting was op zoek naar personeel en had al ervaring met mbo-studenten bij hen op de werf. We bespraken de mogelijkheid om ook vmbo-leerlingen al kennis te laten maken met het bedrijf en het idee van het adopteren was geboren. Willem was enthousiast en zag mogelijkheden voor het keuzevak Plaat & Constructiewerk."

Realistische praktijkopdracht

Inmiddels hebben de eerste twaalf leerlingen dit keuzevak gevolgd bij Damen Yachting. Ferdi Veen coördineert de scholing bij Damen Yachting van zowel mbo-studenten als vmbo-leerlingen en geeft daarnaast twee dagen in de week les bij de mbo-opleiding Mechatronica van Scalda. Op dit moment zijn er bij het bedrijf 26 BBL-studenten niveau 2 t/m 4 die begeleid worden door leermeesters.

Daarnaast coördineert Ferdi sinds dit schooljaar het keuzevak Plaat & Constructiewerk. "Het is erg leuk om leerlingen al in een vroeg stadium kennis te laten maken met techniek bij een echt bedrijf. Samen met Bert hebben we een opdracht gemaakt voor dit keuzevak waarbij de leerlingen iets maken dat daadwerkelijk in de praktijk gebruikt gaat worden. Bij Damen Yachting zijn we bezig om speciaal voor de leerlingen een werkplaats in te richten. Hoe mooi is het dan als leerlingen zelf daar iets voor mogen construeren?! De eerste groep heeft als opdracht gekregen om een tafel te maken voor de werkplaats. Resultaat na drie groepen van vier leerlingen is dat er nu daadwerkelijk drie tafels staan waar volgend schooljaar een nieuwe groep leerlingen aan kan gaan werken."

Naast de realistische opdracht die leerlingen uitvoeren is er nog een andere belangrijke meerwaarde aan deze manier van werken. De leerlingen komen direct in aanraking met de bedrijfscultuur en de daar geldende regels. "Het doet wat met de leerlingen als ze bij Damen komen", licht Bert toe. "Je komt bijvoorbeeld niet zomaar de werf op, maar moet voldoen aan een aantal veiligheidseisen. Zo is het verplicht om je ID te tonen

én een veiligheidstest te doen voordat je binnen mag. Leerlingen klagen weleens dat ze zich op school aan 'zo veel regels' moeten houden, maar komen er dan achter dat het bij zo'n groot bedrijf nog best een stukje strenger is. Ze maken dus niet alleen kennis met een bedrijf, maar ook met de bedrijfscultuur."

Samenwerking scholen en bedrijven cruciaal

Bij STOZ Walcheren werken twee vmbo-scholen nauw samen. Naast Nehalennia is dat de CS Walcheren (CSW) / Toorop Talencollege. Beide scholen maken voor de techniekvakken en de beroepsgerichte keuzevakken gebruik van Technum (het opleidingscentrum voor technisch onderwijs) in Vlissingen. Stef Abrahamse is vanuit CSW coördinator PIE op Technum. Nu nog worden de meeste technische keuzevakken uitgevoerd op Technum, maar ook Stef wil dit in de toekomst graag verplaatst zien naar bedrijven. "Op dit moment is CSW nog niet helemaal aangesloten, maar wij volgen het met grote belangstelling", vertelt Stef. "Bij ons kunnen de leerlingen nu drie keer per jaar het keuzevak PIE volgen in Technum. Dat is natuurlijk een schitterende ruimte waar veel in de techniek mogelijk is, maar voor de leerlingen blijft het toch een lokaal van school. Met het adopteren van keuzevakken door (grote) bedrijven krijgen de leerlingen een veel beter beeld van de context waarin die techniek wordt toegepast."

Naast Plaat & Constructiewerk zijn er al enkele andere keuzevakken die door bedrijven zijn geadopteerd. Zo is het keuzevak Duurzame Energie geadopteerd door een installatiebedrijf voor zonnepanelen waar leerlingen op een 'proefdak' mogen oefenen met het installeren van zonnepanelen. Een ander voorbeeld is het project Tiny House dat geadopteerd is door VKP uit Kapelle, een bedrijf dat prefab wanden maakt. Bert: "STO heeft ons mogelijkheden gegeven voor ondersteuning zodat we meer van dit soort projecten kunnen uitvoeren. Het project Tiny House,

waar meerdere keuzevakken samenkomen, is een samenwerking van vmbo en mbo. Mbo studenten maken eerst een ontwerp dat ze moeten presenteren aan het bedrijf. Samen met vmbo-leerlingen gaan ze van het goedgekeurde ontwerp dan daadwerkelijk een echt Tiny House maken. Het casco staat er nu en dit schooljaar wordt alle installatietechniek aangelegd. Dit onderdeel is geadopteerd door het bedrijf Paree uit 's Heerenhoek." Stef vult aan: "Die samenwerking met bedrijven is fantastisch. Je bouwt echt een netwerk op. Zo had een mbo-docent toevallig contact met een keukenverkoper; die had nog wel een keuken staan die gebruikt mocht worden."

De intensieve samenwerking met de twee vmbo-scholen heeft erin geresulteerd dat PIE één opleiding is geworden. "De leerlingen weten echt niet of ze in Technum les krijgen van een docent van het Nehalennia of CS Walcheren", aldus Stef.

Grote betrokkenheid van de leerlingen

Zo'n Tiny House is natuurlijk niet in één periode klaar. Dat betekent dat een volgende groep leerlingen verder gaat waar de eerste groep is gebleven.

Leerlingen voelen zich heel erg verbonden met wat ze gemaakt hebben. Erg leuk is dan ook een reactie die Bert kreeg van een leerling uit de eerste groep, die bijna verontwaardigd uitriep 'Meneer, ze zitten aan ons Tiny House!'. Diezelfde betrokkenheid merkte Ferdi bij Damen Yachting toen een groepje wat eerder klaar was en iets anders mochten gaan doen op de werf. "Eén van de leerlingen vond dat zó gaaf dat hij langer wilde blijven. Hij belde zijn moeder met de mededeling dat hij 's middags niet terug naar school ging, maar verder mocht blijven werken op de werf. Moeder vertrouwde het niet en belde de school met de vraag of dat klopte. En nee, die vlieger ging voor deze jongen helaas niet op. Het was niet de

bedoeling dat hij op de werf bleef en moest gewoon netjes terug naar school!" Bert had een goed gesprek met deze leerling en heeft hem duidelijk gemaakt dat het zo niet werkt. Hij snapte het wel, "maar", zei hij, "ik leer daar veel meer dan op school." Bij bedrijven als Damen zijn ze natuurlijk heel blij met dit soort 'doeners', beaamt Ferdi die er aan toevoegt dat je het echte werk inderdaad vooral in de praktijk leert, maar dat school daarbij belangrijk blijft.

Tot slot nog een anekdote van Bert: "Een oud-leerling van ons, die is aangenomen bij Damen, kwam mij tegen op de werf en vroeg spontaan 'Meneer, wat komt u hier doen?!' Toen ik hem uitlegde dat ik het keuzevak Plaat & Constructiewerk kwam verzorgen, werd hij heel enthousiast: 'Meneer, mag ik dan een keer aan de leerlingen komen vertellen dat ze echt hun best moeten doen, zodat ze hier later ook kunnen komen werken?' En zo geschiedde."

Stef Abrahamse, Ferdi Veen en Bert Kaan